

Minister – Członek Rady Ministrów Koordynator Służb Specjalnych

Tomasz Siemoniak

DBN.WP.0641.1.175.2024

Warszawa, 19 września 2025 r.

Pan
Mariusz Skowroński
Sekretarz
Stałego Komitetu Rady Ministrów

Szanowny Panie Sekretarzu,

nawiązując do pisma z dnia 12 września 2025 r. o sygn. KRM-0610-177-25 przekazującego do rozpatrzenia przez Stały Komitet Rady Ministrów projekt ustawy o *systemach sztucznej inteligencji* (UC71), uprzejmie proszę o przyjęcie poniższego stanowiska.

Na wstępie pragnę zaznaczyć, że podtrzymuję w całości stanowisko przekazane przez Ministra Koordynatora Służb Specjalnych w toku dotychczasowych uzgodnień projektu, zgodnie z którym podkreślono konieczność podmiotowego wyłączenia, na jednakowych zasadach, wszystkich służb specjalnych z zakresu projektowanych regulacji. Uwagi te nie zostały uwzględnione, przy czym w odpowiedzi projektodawca stwierdził m. in., że „przychylając się do argumentów wyrażonych w uwadze dotyczących potrzeby doprecyzowania zasad udzielania takiego wyłączenia, projektodawca chciałby zasygnalizować, że ta kwestia może być rozstrzygnięta w ramach osobnego procesu legislacyjnego; planowane jest przeprowadzenie pogłębionych analiz i konsultacji w gronie instytucji, których dotyczyć będą przepisy art. 6 rozporządzenia, w tym m.in. służb specjalnych.”. W tym kontekście podkreślenia wymaga, że ww. wyłączenie należy uregulować nie w ramach odrębnego procesu legislacyjnego, ale właśnie w przepisach projektowanej ustawy, z uwagi na jej doniosły dla prawa polskiego charakter związany z wdrożeniem na grunt tego prawa rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji oraz zmiany rozporządzeń (WE) nr 300/2008, (UE) nr 167/2013, (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 i (UE) 2019/2144 oraz dyrektyw 2014/90/UE, (UE) 2016/797 i (UE) 2020/1828 (akt w sprawie sztucznej inteligencji).

Jednocześnie pragnę zaznaczyć, że aktualne propozycje wyłączeń zawarte w projekcie obejmują Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Służbę Kontrwywiadu Wojskowego, Agencję Wywiadu oraz Służbę Wywiadu Wojskowego. Tym samym projektowane przepisy pomijają całkowicie Centralne Biuro Antykorupcyjne.

Ponadto sposób sformułowania wyłączenia różnicuje nieco sytuację prawną służb cywilnych i wojskowych; w odniesieniu do służb wojskowych stanowi bowiem, że przepisów ustawy nie stosuje się do spraw związanych z realizacją zadań ustawowych Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Służby Wywiadu Wojskowego, o których mowa w art. 1-2 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1405), w tym pozostających w bezpośrednim związku z tymi sprawami działaniach na rzecz lokalizowania, ścigania oraz identyfikowania osoby podejrzanej, wobec której toczy się postępowanie przygotowawcze lub skazanej prawomocnym wyrokiem sądu. Jednocześnie w stosunku do cywilnych służb specjalnych przepisy ustawy nie mają zastosowania do spraw związanych z realizacją zadań ustawowych Agencji Bezpieczeństwa

Wewnętrznej oraz Agencji Wywiadu, w tym pozostających w bezpośrednim związku z tymi sprawami działaniami na rzecz lokalizowania, ścigania oraz identyfikowania osoby podejrzanej, wobec której toczy się postępowanie przygotowawcze lub skazanej prawomocnym wyrokiem sądu w zakresie, w jakim dotyczą one bezpieczeństwa wewnętrznego państwa oraz jego porządku konstytucyjnego, o których mowa w art. 1-2 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2024 r. poz. 812, 1222, 1562, 1684 i 1871).

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że brak jest uzasadnienia dla wprowadzenia odrębnej dla służb wojskowych i służb cywilnych regulacji wyłączającej stosowanie ustawy. Ponadto aktualnie proponowane wyłączenie jest wysoce problematyczne i będzie prowadziło do poważnych wątpliwości interpretacyjnych, które są dostrzegalne już na obecnym etapie prac nad projektowaną ustawą. Zaproponowana przez projektodawcę skomplikowana konstrukcja normatywna pozostawia szerokie pole do interpretacji, co z punktu widzenia realizacji wielu istotnych zadań służb wydaje się zabiegiem niewłaściwym, co najmniej z dwóch powodów. Po pierwsze, mając na uwadze sposób sformułowania zadań służb określony w ustawie z dnia 24 maja 2002 r. o *Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu*, a także tych zadań, które wynikają z innych ustaw, funkcjonariusze ABW i AW będą mieli wątpliwości co do zakresu wyłączeń wynikających z projektowanej ustawy, a to może mieć istotny wpływ np. na realizację podejmowanych czynności. Po drugie, i co bardziej istotne, niewłaściwa interpretacja wyłączeń, bądź interpretacja odmienna od przyjętej przez służby, może wpłynąć na ewentualną ocenę niektórych działań jako takich, które stanowią przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków, co z kolei penalizowane jest przez art. 231 *Kodeksu karnego*.

W tym miejscu pragnę także przytoczyć art. 2 ust. 3 rozporządzenia 2024/1689, zgodnie z którym „niniejszego rozporządzenia nie stosuje się do obszarów wykraczających poza zakres stosowania prawa Unii i w żadnym wypadku nie wpływa ono na kompetencje państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa narodowego, niezależnie od rodzaju podmiotu, któremu państwa członkowskie powierzyły wykonywanie zadań związanych z tymi kompetencjami.”. Zasadność sformułowania cyt. regulacji w tym rozporządzeniu ma swoje źródło w art. 4 ust. 2 *Traktatu o Unii Europejskiej*, który podkreśla, że „w szczególności bezpieczeństwo narodowe pozostaje w zakresie wyłącznej odpowiedzialności każdego Państwa Członkowskiego” oraz z przepisów objętych tytułem V rozdziału 2 *Traktatu o Unii Europejskiej*, stanowiących postanowienia szczególne dotyczące wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa. Jak wskazano w motywie 24 rozporządzenia 2024/1689, „w przypadku celów bezpieczeństwa narodowego wyłączenie to jest uzasadnione zarówno faktem, że za bezpieczeństwo narodowe wyłączną odpowiedzialność ponoszą państwa członkowskie zgodnie z art. 4 ust. 2 TUE, jak i faktem, że działania w zakresie bezpieczeństwa narodowego mają szczególny charakter, wiążą się ze szczególnymi potrzebami operacyjnymi i że stosuje się do nich szczególne przepisy krajowe.”. Zaznaczyć przy tym należy, że zarówno przepisy *Traktatu o Unii Europejskiej*, jak i regulacje rozporządzenia 2024/1689, nie definiują pojęcia „bezpieczeństwa narodowego”; określenie działań, które wchodzą w zakres tego pojęcia, pozostawiono więc państwom członkowskim. Pojęcie to występuje natomiast w prawie wtórnym oraz w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Przykładowo, Trybunał Sprawiedliwości UE w wyroku w połączonych sprawach C-511/18, C-512/18 i C-520/18 zauważył, że kompetencja wynikająca z art. 4 ust. 2 *Traktatu o*

Unii Europejskiej, związana jest z interesem ogólnym związanym z ochroną kluczowych funkcji państwa i podstawowych interesów społeczeństwa, obejmując zapobieganie i karanie działalności mogącej poważnie zdestabilizować fundamentalne struktury konstytucyjne, polityczne, gospodarcze i społeczne danego państwa oraz, w szczególności, mogącej w sposób bezpośredni zagrozić społeczeństwu, ludności lub samemu państwu, jak ma to miejsce np. w przypadku terroryzmu.

Mając na uwadze powyższe rozważania dotyczące pojęcia „bezpieczeństwa narodowego” użytego w rozporządzeniu 2024/1689 należy dojść do przekonania, że zakres wyłączenia stosowania przedmiotowej ustawy, wskazany w jej projektowanym art. 4, został określony zbyt wąsko. Wobec powyższego, stoję na stanowisku, że projektowana ustawa nie powinna mieć zastosowania wobec całej działalności służb specjalnych, w związku z czym projekt należy zmienić poprzez usunięcie w art. 4 pkt 3 oraz nadanie pkt 2 następującego brzmienia:

„2) działalności służb specjalnych w rozumieniu art. 11 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2025 r. poz. 902).”.

Jednocześnie, aby zapewnić prawidłowe stosowanie systemów sztucznej inteligencji, które mogą być wykorzystywane przez służby specjalne, proponuję dodanie w projekcie ustawy przepisu upoważniającego szefów służb specjalnych do określenia, w drodze zarządzenia, sposobu funkcjonowania systemu sprawowania nadzoru nad systemami sztucznej inteligencji, wykorzystywanymi przez te służby. Proponuję również wskazanie Prezesa Rady Ministrów albo Ministra - Koordynatora Służb Specjalnych (w przypadku jego powołania), jako organu właściwego do prowadzenia kontroli działalności służb specjalnych, o których mowa w art. 11 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, w zakresie sposobu wykorzystywania systemów sztucznej inteligencji; wspomnianym przepisom proponuję zatem nadać brzmienie:

„Art. 4a. 1. Szefowie służb specjalnych, w rozumieniu art. 11 ustawy z dnia 24 maja 2002 r., o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, każdy w zakresie swojej właściwości, określają, w drodze zarządzenia, sposób funkcjonowania systemu nadzoru nad systemami sztucznej inteligencji wykorzystywanymi przez podległą służbę specjalną, z zachowaniem wymogów dotyczących ochrony informacji niejawnych”.

2. Organem publicznym właściwym do prowadzenia kontroli działalności służb specjalnych, o których mowa w art. 11 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, w zakresie stosowania systemów sztucznej inteligencji wykorzystywanych przez podległą albo nadzorowaną służbę specjalną, jest Prezes Rady Ministrów lub minister właściwy do koordynowania działalności służb specjalnych, w przypadku jego powołania.”

Z wyrazami szacunku

Tomasz Siemoniak
Minister - Członek Rady Ministrów,
Koordynator Służb Specjalnych
/dokument podpisany elektronicznie/